Ügyszám: 2031/A/2006-7.

Marsi Erika részére

főigazgató

Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete

Budapest

Krisztina krt. 39.

1013

Tisztelt Főigazgató Asszony!

Egy állampolgár (a továbbiakban: panaszos) beadvánnyal fordult hozzám, melyben azzal kapcsolatosan fogalmazott meg panaszt, hogy a vele egy háztartásban elő lánya hitelfelvételéhez egy pénzintézet olyan, kizárólag a panaszossal kapcsolatos adatok és iratok – így például a panaszos nevére szóló két közüzemi számla másolatát, valamint annak a bankszámlának a havi kivonatát, ahonnan a panaszos a közüzemi szolgáltatást fizeti – átadását is kérte, amelyeknek semmi köze lánya hitelképességéhez, mivel a panaszos a hitelügyletben nem részes fél. Jelen esetben ugyanis a hitelt felvenni szándékozó személynek nem volt saját lakása, ezért a bank úgy döntött, hogy ebben az esetben nem tőle, hanem a panaszostól kérik be a kifogásolt adatokat.

Mivel levelében a pénzintézet jogi osztályának vezetője említette, hogy valamennyi lakossági hitelezést végző bank hasonló gyakorlatot folytat a közüzemi számlák bekérésével kapcsolatban, ezért a jogellenes gyakorlat megszüntetése és a szükséges, egységes intézkedések megtétele érdekében célravezetőnek láttam Önhöz fordulni. Az üggyel kapcsolatosan az alábbiakról kívánom tájékoztatni.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 3. § (1) bekezdése alapján személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény elrendeli. Tekintettel arra, hogy a szóban forgó adatkezelésre törvény nem nyújt felhatalmazást, ezért az csak az érintettek hozzájárulása alapján végezhető jogszerűen. A hozzájárulás – az Avtv. meghatározás szerint – az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez. Az Avtv. 5. § (2) bekezdése alapján pedig csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.

Az adatkezelés jogszerűségéhez tehát elengedhetetlen, hogy az érintett – miután megfelelő tájékoztatást kapott az adatkezelés céljáról és körülményeiről – hozzájárulását adja a vele kapcsolatos adatok kezeléséhez.

Jelen esetben azonban talán a legfontosabb tisztázandó kérdés az, hogy egy, a hitelszerződésben részt nem vevő „harmadik" személy adata az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen-e illetve az adat kezelése a cél elérésére alkalmas-e? Álláspontom szerint, amennyiben a hitelt felvenni szándékozó személlyel közös háztartásban élő (a továbbiakban: lakótárs) személy nem nyilatkozik arról, hogy az ő nevére érkező számlák kifizetéséhez a hitelt felvenni szándékozó személy is hozzájárul – mindegy hogy milyen mértékben – anyagilag, úgy a lakótárs közüzemi számláinak az adatai a hitelfelvétel szempontjából teljességgel irrelevánsak, kezelésük tehát még az érintett hozzájárulásával is jogellenes.

A hitelfelvételt megelőző eljárás egyik célja az, hogy megállapítható legyen, hogy a hitelfelvevő képes lesz-e a hitelt visszafizetni. Ennek a célnak az elérését egyáltalán nem szolgálja az, ha a pénzintézet olyan személyek adatait gyűjti be, akik bár közös háztartásban élnek a hitelfelvevővel, de anyagilag semmilyen kapcsolatban nem állnak vele, és így természetesen a hitelfelvevő sem velük. Abból a tényből, hogy valakinek a szülei, egyéb családtagjai, barátai vagy ismerősei megfelelően fizetik közüzemi számláikat, csak igen bizonytalan, de leginkább semmilyen következtetés nem vonható le a hitelfelvevő személyére vonatkozóan, ha ezeknek a számláknak a rendezésében a hitelfelvevő egyáltalán nem vesz részt. Ezeknek az adatoknak a kezelése tehát ellentétes az Avtv. 5. § (2) bekezdésében megfogalmazott követelményekkel.

A fentiek alapján tehát álláspontom szerint jogellenes adatkezelést végez a bank abban az esetben, ha olyan lakótársak adatait kezeli, akik nem állnak valós anyagi kapcsolatban a hitelt felvenni szándékozó személlyel. Az adatkezelés oly módon válhat jogszerűvé, ha a lakótárs adatai átadását megelőzően – vagy azzal egyidejűleg – nyilatkozik, hogy a közüzemi számlákat egészben vagy részben valóban a hitelfelvevő fizeti-e, amennyiben pedig a számlákat teljes egészében a lakótárs fizeti, úgy adatainak kezelése felesleges és jogellenes. Az érintett pénzintézetet felszólítottam, hogy a vonatkozó dokumentumokat és belső szabályzatokat a fentieknek megfelelően módosítsák, valamint, hogy az eddig begyűjtött és az említett kritériumoknak meg nem felelő személyes adatokat azonnali hatállyal töröljék, azonban segítségét és közreműködését szeretném kérni abban, hogy jelen állásfoglalásom valamennyi hazai pénzintézethez ténylegesen eljusson és eljárásuk a jövőben megfeleljen az itt leírtaknak.

Budapest, 2007. március 28

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila